SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 26. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 8, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го ЛЮТОГО 1992. Ч. 26. РІК XCIX.

НАПРУЖЕННЯ В СПРАВІ КРИМУ ТРИВАЄ

Київ. — Засоби масової інформації повідомляють, що Верховна Рада Кримської области, запропонувала урядам України і Російської федерації відбути якнайскорше „вершинну" конференцію у справі Криму з участю представників Кримської области, яка від 1954 року є інтергральною частиною території України.

До речі, російські засоби масової інформації ведуть в останньому часі неперебірчиву пропагандивну кампанію в цій справі, висуваючи територіяльні претенсії до України, хоч зараз після підписання договору в Мінську і узгіднених розмов в Алма-Аті сам президент Росії Борис Єльцин неодноразово заявляв, що Російська федерація не має жодних територіяльних претенсій до України.

Діючи тепер під тиском власних шовіністів і кримських росіян, Єльцин в багатьох випадках змінив свою думку, або складає дуже часто провокативні і ображуючі для України заяви. Російська телевізійна програма „Новості" передала в середу, 5-го лютого, повністю пропозицію крим ських речників, хоч їхня пропозиція і бажання належати територіяльно до Росії не узгіднене з мешканцями Криму. Опит публічної опінії в цій справі, переведений в січні цього року, виказав, що 42 відсотки населення бажають залишитися в складі України, тільки 15 відсотків хочуть належати до Росії, а 22 відсотки вважають, що Крим повинен стати самостійною державою.

У четвер, 6-го лютого, минає речинець двох комісій, української і російської, які мали за завдання перевірити легальність акту передачі Криму Україні. Цю обставину пересадно використовують російські засоби масової інформації, роздуваючи і так напружену ситуацію між Росією і Україною, причиною якої є творення Україною власної армії і висуненої претенсії Києва до частини Чорноморської фльоти.

Київська преса й інші засоби інформації не залишаються в довгу перед росіянами. Вони, покликаючись на заяви Президента України Леоніда Кравчука й інших офіційних урядових речників, категорично відкидають російські обвинувачення і протестують проти появи антиукраїнських матеріялів в російських виданнях.

ДОПОВІДІ Д-РА В. МОКРОГО

Вінніпеґ, Ман. — Тут у п'ятницю, 14-го лютого, о год. 7-ій вечора в читальні „Просвіти" відбудеться доповідь д-ра Володимира Мокрого на тему „Польща і незалежна Україна". Імпрезу спонзорує УВАН. На цю ж тему доповідатиме д-р Мокрий в Пассейку, Н. Дж. у четвер, 20-го лютого о год. 7-ій вечора в приміщенні Українського Центра, 240 Говп авеню.

Патріярх Мстислав посвятить церкву на Фльориді

Купер Сити, Фла. — Патріярх Київський і всієї України Мстислав I посвятить в неділю, 16-го лютого, нову українську православну церкву св. Миколая в Купер Сити, Фла. Акт посвячення почнеться в год. 8:30 вранці.

Після посвячення храму і церковної залі в год. 1-ій по полудні в приміщенні Орандж Брук клюбу в Голливуді відбудеться бенкет з відповідною програмою.

Настоятелем церкви є о. протоієрей Степан Біляк, до 1990 року довголітній головний контролер УНСоюзу.

В УІА відкрито дві мистецькі виставки

Під час відкриття виставок (зліва): В. Пилип'юк, В. Баранецький, А. Новаківський, Л. Ліщинський, Т. Геврик і Я. Керницький.

Ню Йорк (О. Кузьмович) — Тут в суботу, 1-го лютого, відкрито в Українському Інституті Америки дві надзвичайно цікаві виставки — кожна в іншому характері.

В горішніх залях УІА відбувається перша виставка мистецьких фотографій Василя Пилип'юка, головного редактора єдиного в Україні фотографічно-мистецького журналу „Світло й тінь" і редактора ряду збірників мистецької фотографії, з яких в ЗСА найбільше відомий є збірник „Львів". В. Пилип'юк, вперше приїхавши до ЗСА, виставив тепер 126 мистецьких фотокартин, з яких кожна захоплює глядачів своїм змістом та виконанням.

У залі бібліотеки УІА Ярослав Керницький і його дружина Інна показали 60 сорочок і строїв з різних областей України з XIX і початку XX сторіч. Ми бачили там унікальні музейні строї віком понад 100 років з Борщівщини, Буковини, Снятинщини, Львова, Київщини та інших місць та із здивуванням довідалися, що деякі із мистецьких сорочок можна у власників купити. Поруч з тими строями, що займають львину частину виставки, показано ще збірку чорної гаваречської кераміки і збірку антикомуністичної преси зі Львова.

Хоча характер цих двох виставок дуже різний, однак ми мали нагоду знова побачити клаптик України у найкращому мистецькому виконанні, а приміщення виставок в УІА у так видному місці Ню Йорку, біля Метрополітального музею, дає надію, що виставки відвідає багато також неукраїнців.

Святочне відкриття виставок відбулося о год. 6-ій вечора, у великій залі УІА, де зібралася понад сотня добірної української публіки з представниками Управи УІА, Українського Музею і гостями з України.

Відкрив вечір президент УІА мгр Володимир Баранецький, який з радістю відмітив участь і співпрацю у влаштуванні виставки ми-

(Закінчення на стор. 4)

ФРАНЦУЗИ БУДУВАТИМУТЬ САРКОФАГ У ЧОРНОБИЛІ

Київ (ПС УРП). — Тут у понеділок, 3-го лютого, президент концерну „Укратоменергопром" Михайло Уманець повідомив представників преси, що перший саркофаг над четвертим енергоблоком у Чорнобилі не відповідає вимогам безпеки, тому треба спорудити „Саркофаг-2". Побудувати його погодилася французька фірма „Бюік", яка вже спорудила 39 атомових бльоків.

Фахівці фірми „Бюік" недавно відвідали Чорнобиль, ґрунтовно вивчили саркофаг, та обговорили з віцепрем'єром України Костянтином Масиком технічні і фінансові питання.

Французи зобов'язалися за три роки спорудити „Саркофаг-2". Вони потребують один рік на проєктування задуму, а два роки на спорудження „Саркофагу-2". Для спорудження приїдуть французькі фахівці, їхня ж технологія і третина робітників буде також з Франції.

Розпочалася комерціялізація

Київ (УНІАР). — Тут 31-го січня Президент України Леонід Кравчук підписав два укази про комерціялізацію торгівлі та про регулювання цін до проведення заходів щодо демонополіза ції та роздержавлення.

Згідно з указом Президен та України про комерціялізацію торгівлі, в Україні розпочато комерціялізацію державної торгівлі та громадського харчування. Підприємства створюються на базі крамниць, кафе і їдалень. У державі винаймаються приміщення, обладнання та склади. Новоствореним підприємствам банки відкриватимуть рахунки та надаватимуть кредити. Скасовується систему централізованого розподілу товарів і продуктів. Відтепер самі крамниці, кафе та їдальні укладатимуть із виробниками договори на постачання. Міністерство торгівлі згідно з указом позбавлене функцій управління підприємствами і організаціями торгівлі та громадського харчування. Незалежні експерти оцінюють указ як половинчастий, такий, що не дає можливости повністю вивільнити торгів лю від диктату держави.

Тим часом із села Кірово, Комінтернівського району на Одещині надійшло повідомлення, що у виконавчому комітеті Сільської Ради лежить близько 90 заяв від селян, які бажають отримати у власне користування земельні ділянки. Голова Кіровської Сільської Ради Костянтин Солдатов повідомив, що кожному з бажаючих буде надано по 2 гектари землі.

На Сумщині вже нині є дев'ять фармерів, які мають власні господарства. До них недавно приєднався голова одного з колгоспів Глухівського району Іван Минаков. Він взяв 30 гектарів землі, щоб створити фармерське господарство.

В УКРАЇНІ

(З повідомлень УНІАР)

Київ, 28-го січня. — Міністер оборони України Костянтин Морозов зустрівся з першим заступником міністра закордонних справ і державним секретарем Польщі Макарчеком і державним секретарем бюра державної безпеки Польщі Мілевським. Під час розмов обидві сторони висловили взаємні зацікавлення у розвитку добросусідських відносин між Україною і Польщею. Обговорювалися також військові питання та проблеми безпеки і стабільности у реґіоні.

Дніпропетровське, 29-го січня. — Заступник командира Дніпропетровського полку Національної Ґвардії з виховної роботи майор Король звернувся до крайового Руху з проханням допомогти придбати портрети Тараса Шевченка для житлових приміщень, укласти плян лекцій з історії України та української мови і запросити лекторів для проведення занять із національними ґвардійцями.

Київ, 27-го січня. — У залі Державного Музею Історії Великої Вітчизняної Війни відкрито виставку творів Івана Гончара, лавреата державної премії ім. Тараса Шевченка. Виставку присвячено 81-ій річниці з дня народження народного художника України. Експозиції створені на основі колекцій, зібраних скульптором у повоєнні роки.

Харків, 28-го січня. — Тут підписано угоду між місцевою владою і фірмою повіт ряних сполучень німецького міста-побратима Нюрнбергу. Незабаром до Харкова прибуде делеґація з цього міста. Вона має намір дати консультацію місцевим службам, як за найкоротший час обладнати летовище Харкова для міжнародних польотів. Німці пла нують допомогти у проєктуванні нового міжнародного летовища. Будуть проведені переговори щодо відкритої прямої летунської лінії Харків-Нюрнберґ.

Суми, 29-го січня. — Ос-

(Закінчення на стор. 4)

Росія відходить від запланованих реформ

Москва. — Президія Верховної Ради і уряд Російської федерації прийняли рішення про скасування податку на додаткову вартість для підприємств громадського харчування і зниження його до 15 відсотків для деяких харчових продуктів. Податок становить 28 відсотків. Його частинне скасування і зменшення обмежить приходи до російської скарбниці на 25 біл. карбованців.

„Независімая Ґазета" зробила з цього кроку висновок, що „уряд вирішив потихеньку відступати від реформи". „Доля економічної реформи, — пише газета, — як не сумно, складається так, як і передбачали. Президент, налякавшись її наслідків (не соціального вибуху, а падіння власної популярности), починає потихеньку скручувати голову реформі".

Телевізійна програма „Новості" оцінює цей захід так: „Відбулося перше коректування дій уряду щодо проведення економічної реформи". Підкреслюючи, що із-за цього зменшиться прибуткова частина бюджету, програма „Новості" констатує, що тепер потрібно зменшити і видатки. Цей захід, на думку багатьох російських депутатів, „означає відхід від запланованого курсу реформ".

Виступаючи на пресовій конференції у Москві, перший заступник міністра економіки і фінансів Андрей Нечаєв заявив, що у першому кварталі цього року ціни зростуть приблизно в 4.5 — 5 разів у порівнянні з груднем минулого року. Він сказав, що „якщо економічна ситуація і далі буде розвиватися, як нині, то до кінця другого кварталу можна очікувати, що відбудеться різкий спад зростання цін до рівня інфляції — приблизно 10 відсотків на місяць".

На пресовій конференції виступив також віце-прем'єр російського кабінету міністер праці Александер Шохін. За його словами, уряд очікував, що після лібералізації цін 2-го січня вони підскочать в 2.5 раза. В дійсності, сказав Шохін, вони виросли в 3 — 3.5 раза.

Газета „Вечерняя Москва" повідомила у вівторок, 4-го лютого, що „президент України Леонід Кравчук видав указ, за яким запроваджується державне регулювання цін". „Це означає, — пише газета, — що він відмовився від їх лібералізації і став проводити протилежну політику. Експерти зауважують, що український президент вирішив не йти курсом російської економічної політики і спробує захистити населення від наслідків дальшого зростання цін".

В БОСТОНІ ВШАНУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Бостон. — Місцевий Відділ Українського Товариства Патріярхального Руху прого лосив день 16-го лютого 1992 року Днем Блаженнішого Патріярха Йосифа в Бостоні. З нагоди сторіччя від дня народження покійного Патріярха в цей день відбудеться святочна Академія, яка проходитиме в залі української католицької парафії Христа Царя. Початок о год. 1-ій по полудні.

У СВІТІ

В ІНТЕРВ'Ю ДЛЯ МОСКОВСЬКОЇ „Літературної Ґазети" президент Азербайджану Аяз Муталібов, відповідаючи на запитання щодо активного зближення його республіки з Туреччиною, Пакістаном і Іраном, сказав, що не бачить в цьому нічого поганого, оскільки зв'язки між цими мусулманськими країнами будуються на принципах невтручання у внутрішні справи одна одної. Чи означає це геополітичну переорієнтацію Азербайджану? „Певні сили, — відповів президент Муталібов, — хочуть нав'язати нам спосіб життя і думання ортодоксальних мусулман, фундаменталістів-ісламістів. Я вважаю, що ми будували і будемо будувати світську державу".

АФРИКАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ конгрес (АНК) у спеціяльній заяві повідомив, що у випадку приходу до влади уряду чорної більшости відмовиться сплачувати зовнішні борги теперішнього „незаконного режиму". Спостерігачі передбачають, що заява АНК викличе занепокоєння у країнах Заходу.

В ЧЕЧЕНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ створюється національна армія. Вояки приймають присягу на вірність своєму народові. Президент Джагар Дудаєв заявив, що завдання чеченської армії будуть узгіднені із завданнями оборонного комплексу на території колишнього Совєтського Союзу.

В КИЄВІ ВІДБУЛОСЯ ЗАСІДАННЯ ради громадського об'єднання „Нова Україна", до якого входять Партія Демократичного Відродження України, Демократична і Соціял-Демократична Партії, а також групи підприємців і кооператорів. Рада „Нова Україна" прийняла звернення до Уряду республіки із закликом змінити існуючу податкову політику.

ВИСТУПАЮЧИ НА З'ЇЗДІ Асоціяції фармерських господарств і сільськогосподарських кооператив Росії, заступник прем'єр-міністра Російської федерації Єгор Гайдар повідомив делегатів, що уряд розробив проєкт постанови про звільнення дітей фармерів від військової служби. Однак селяни вважають це недостатньою компенсацією несподіваному введенню 25-відсоткового податку, оскільки їм було обіцяно, що протягом перших п'яти років вони будуть звільнені від податків.

МОСКОВСЬКІ ВЛАСТІ прийняли рішення, згідно з яким підтримання порядку, вимушене простоювання міського транспорту, прибирання вулиць і т.д. надалі будуть оплачувати організатори мітинґів, маніфестацій і демонстрацій.

П'ЯТНАДЦЯТИРІЧНА МАДЯРСЬКА шахістка Юдіт Полґар стала наймолодшим в історії шахів ґросмайстром, перевершивши на один місяць „рекорд", що належав американцеві Робертові Фішерові. Юдіт наздогнала в спортивному світі двох своїх старших сестер, котрі є найкращими шахістками Мадярщини.

Р. ПОПАДЮК НАЙМЕНОВАНИЙ НА АМБАСАДОРА ЗСА В УКРАЇНІ

Р. Попадюк

Вашінгтон. — Адміністрація президента З'єднаних Стейтів Америки Джорджа Буша назвала п'ятьох американських дипломатів, які, після затвердження їх Сенатом, займуть свої відповідальні пости амбасадорів у п'ятьох незалежних державах, які постали на руїнах колишнього СССР.

Державний департамент має в пляні нав'язати повні дипломатичні зв'язки з усіма одинадцятьма незалежними республіками, членськими країнами Співдружности Незалежних Держав, але покищо державний секретар ЗСА Джеймс Бейкер, який особисто недавно відвідував п'ять республік — Україну, Казахстан, Білорусь, Вірменію, Киргизтан запропонував відкрити амбасади у згаданих п'ятьох державах, щоб дати можливість Урядові ЗСА і американським бизнесовому світові розпочати з ними співпрацю на повну скалю.

Усі п'ять амбасадорів підібрані для праці на Сході мають клясичні студії, а деякі плинно говорять російською, українською й іншими мовами.

Амбасадором в Україні президент Дж. Буш назначив Романа Попадюка, 42-річного дипломата, який вже довший час працює в Державному департаменті. Недавно читачі „Свободи" мали нагоду запізнатися ближче з Попадюком з нагоди його номінації його Українцем Року. Р. Попадюк народився в таборі для переміщених осіб в Австрії від українських батьків. Готове приміщення колишнього консуляту ЗСА в Києві чекатиме на нього з частиною персоналу. Полагоджено справу також приватного помешкання для амбасадора і його співробітників.

В інших незалежних чотирьох країнах справи приміщень ще не зовсім полагоджені, але, як заявили речники Державного департаменту і ці справи будуть полагоджені до часу приїзду амбасадорів.

До Білорусі був призначений 51-річний дипломат Дейвид Г. Сворц, який раніше служив в амбасаді в Москві й інших країнах Східньої Европи і добре говорить російською і українською мовами; до Киргизтану назначений 60-річний Едвард Гурвіц, який донедавна служив в Афганістані і добре познайомлений з центрально-азійськими проблемами. Він також служив в Москві і говорить російською мовою; до Казахстану Президент назначив 47-річного дипломата і спеціяліста від проблем Східньої Европи Вілліяма Г. Корнея, учасника багатьох конференцій і зустрічей у справі атомового і звичайного роззброєння; до Вірменії назначений 62-річний дипломат Нелсон Ледскі, який свою дипломатичну кар'єру здобув переважно службою в Европі.

Незабаром державний секретар Дж. Бейкер вирішить коли ЗСА відкриють амбасади в Азербайджані, Туркестані, Таджікістані і Узбекістані.

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 5-ГО ЛЮТОГО, заарештовано д-ра Джека Кеворкіяна, винахідника приладу, що допомогає невиліковно хворим покінчити самогубством. Його обвинувачено у вбивстві двох осіб, йдеться про двох важко хворих жінок, які минулого року вжили його прилад, щоби відібрати собі життя. Прокуратор повіту Овкленд у стейті Мишиген, сказав, що оскарження винесла ще в попередній лава присяжних, але очікували на арешт д-ра Кеворкіяна поки про це повідомили засоби масової інформації.

ПІСЛЯ ПАЛКОЇ міжпартійної дискусії Палата Репрезентантів у середу, 5-го лютого, проголосувала розслідити оскарження про те, що відповідальні чинники за кампанію президента Роналда Реґена у 1980 році договорилися з Іраном про затримку звільнення закладників. Схвалення перейшло голосами 217 до 192. За схваленням не голосував ні один із республіканців, а 34 демократи голосували проти цього схвалення. Одначе справу перерішено й цим відкрито дорогу до створення спеціяльної конґресової комісії для перевірення цих оскаржень. Комісія вже 1-го липня має позвітувати Конґресові про свої прелімінарні дослідження. Хоча демократи оправдуються своїм патріотизмом у цьому голосуванні, то аналітики побоюються, що це може обернутися проти них же демократів, якщо виявиться, що це тільки ще один засіб для компромітування республіканців у цьому виборчому році.

ГОЛОВИ КОМІСІЙ Сенату і Палати Репрезентантів для справ розвідних агенцій ЗСА вийшли з цілком новими пропозиціями для переогранізації цих агенцій. У наслідок провалу комунізму і тоталітаризму. Аналітики твердять, що хоча ці пропозиції не матимуть ентузіястичної підтримки ані в Білому Домі ані в Конґресі, то все ж таки вони приведуть до цікавих дискусій в Конґресі цього року.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до четверга, 6-го лютого, 10,816 чеків-дивіденд, відсоткив від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

284,017.32

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Примусова репатріяція

Острів Гаїті величиною стейту Мериленд з 9-ма мільйонами населення африканського роду, що його відкрили французи, защепивши свою мову, і відвідував Христофор Кслюмб у пошуках коротшого морського шляху до Індії — далекий від України й української проблематики. Певно, вона стоїть на першому місці зацікавлення всіх українських людей, але є суто людські проблеми, які стоять таки вище расових, політичних і національних. Діються у широкому світі події, до яких не можна бути байдужими, бо вони стосуються саме людських трагедій, спричинюваних людськими руками.

У січні минулого року захопила в Гаїті владу „приватна армія" родини колишнього „досмертного президента" Франсуа Дювальє, який помер 20 років тому. У той час був там неспокій, який в останніх місяцях і тижнях проявлявся у демонстраціях і кривавих репресіях військової влади. Від минулої осени і з початком цього року почалася в Гаїті втеча тамошніх мешканців, цілих родин, здебільша інтеліґенції, найбільш переслідуваної диктаторським режимом. Втікали човнами, спрямовуючись до Америки, прибіжища — всіх „ізгоїв". Але американські власті відмовилися допустити їх на свою територію. Понад 15,000 втікачів з Гаїті опинилося на американській військовій базі Квантанамо на Кубі. Уряд президента Джорджа Буша станув на становищі, що це не „політичні", а „економічні" втікачі, які шукали кращих умовин життя і праці, бо на Гаїті настала нужда. Речники цих втікачів заперечували таку інтерпретацію. Справа пішла від уряду іміґрації й натуралізації почерез нижчі суди аж до Верховного Суду, який прийняв соломонове рішення, що це адміністраційна проблема, залежна від вирішення урядовими чинниками. Завантажено на перший великий човен понад 100 таких втікачів і відіслано назад — покищо з невідомим вислідом.

Але справа не затихла. Навпаки, вона набрала широкого розголосу, стала однією із запальних політичних подій у цьому виборчому році і поділила американське суспільство, включно з його політичною верхівкою на два табори.

На рішення уряду Буша завернути назад втікачів із Гаїті вплинула за всією вірогідністю теперішня економічна скрута, щоб не побільшувати числа безробітних з автоматичним обтяженням державних фінансів, і щоб не стягати на себе критики робітничих спілок. Але це рішення було помилкою. За останнім твердженням урядових чинників — з Мехіко пливе до Каліфорнії безперервно хвиля нелеґальних еміґрантів. В Ню Йорку живе понад мільйон таких іміґрантів — у Сан Франсіско й Лос Анджелесі ще більше. Коло 15,000 іміґрантів з Гаїті не зробили би різниці. Ще більшою помилкою було знехтування принципу — не йти на руку диктаторському режимові та легковажити собі остраху нещасливих і обездолених втікачів з країни брутальної диктатури. У політиці мірилом добра і зла є — вислід. У даному випадку президент Буш дав Демократичній партії амуніцію для атак, що, мовляв, Президент як же часто деклямує про права людини, але тут не пошанував жертв терору в Гаїті. Республіканський президент — стягнув на себе критику також від численних поважних республіканців. Блискучою перемогою Джорджа Буша в останніх президентських виборах була перемога стейту Фльориди. У справі втікачів з Гаїті заявилися проти рішення Уряду Буша обидва сенатори Фльориди, демократ і республіканець, і посадник міста Маямі, політичний еміґрант з Куби Фіделя Кастра. Цей останній заявив готовість прийняти втікачів з Гаїті. І ця, ніби чужа нам історія пригадує лихоліття українських еміґрантів, які втікали від большевицького ярма: як-то по таборах Ді-Пі — Німеччині й Австрії — бушували совєтські репатріяційні Комісії, виловлюючи „своїх громадян" для примусової репатрації: найкраще тоді поводилися власті у французькій зоні, (це були старшини-деґолісти, найгірше — англійці. В американській зоні було найкраще і ЗСА прийняли в 1948—1950 роках понад мільйон політичних еміґрантів. Сьогодні ситуація куди інакша: послаблення економії в країні, боротьба за президентське крісло змінили підхід до еміґраційних справ.

Юрій Р. Рибак

ЗАНЕПОКОЄННЯ ПОКУПЦІВ

Ніхто не заперечить, що в ЗСА можемо свобідно віддихати, відчуваючи свобідність руху та рішення. І часто теж вважаємо, що про нас ніхто не знає і нами ніхто не цікавиться. А яке ж здивування, коли починають приходити заадресовані до нас листи, у яких переконують, щоб відкрити калитку на харитативні цілі чи суспільно громадські проєкти, а навіть щоб користати з різних інвестицій, закупів, нерухомого майна, відкриття кредитних карт чи евентуальної позики на дуже корисних умовинах. І дивує нас звідкіля вони отримали нашу адресу. Нікому ж чейже, хто писав, ми не давали... А ось пригадалось, що ми як покупці, зустрічаємось зі світом і хоча часто робимо це анонімно, бо купуємо без виявлення нашого імени чи зайняття, то все ж таки бувають моменти у житті, що обставини вимагають виявити нашу ідентичність... Як приклад пригадаймо собі, коли доводилось нам робити закуп у великій крамниці, а там питали нашу адресу та телефон, відтак докинувши питання загального приватного характеру. А ще коли приходилось виповнювати формуляр для ґарантії закупленого товару, то було ще більше питань. Буває і так, що компанії часто заохочують нагородами виповнити анкету, що поринає у глибину родинного життя, зацікавлень, майна, доходу та заборгування. А скільки, скажімо, приходиться подавати приватних інформацій, коли старатись за позику або встановлення кредиту?...

І все було б гарно і ніхто на цьому не терпів би коли б не існував отой комп'ютер чи радше ціла його складна система. Чому ж так?... Тому, що, звичайно, наші інформації, коли раз уже застрягли у комп'ютері перероджуються у товар, за яким наполегливо шукають різні зацікавлені сторони, щоб їх використати для своїх особливих цілей. І так: транcакції кредитних карт є прекрасним джерелом інформації, що виявляє стиль життя даної людини, особисті зацікавлення та політичне наставлення; вони теж відкривають, які часописи та журнали людина читає, які політичні партії підтримує, і які речі купує і куди подорожує... Але ж не треба аж комп'ютера. Один зі знайомих завважив: „Дайте мені скасовані особисті чеки, а я скажу хто є їх власником"!...

Більшість американців не здає собі справи з цього як багато особистих навіть інтимних інформацій про всіх них вже нагромаджено і перетримується у пам'яті комп'ютера із задумом ніколи цього не знищити. І збирачами цих інформацій є бизнесові організації, банки, забезпеченеві компанії, державні аґенції, навіть школи та релігійні установи. А люди тільки похитують головами та дивуються як то легко іншим отримати про них інформацію, що, мовляв, повинна бути довірочною... Упарі з майже революційною експльозією комп'ютерської ділянки та телекомунікаційної технології особисті інформації використовується не лише як матеріял для тих, що роблять організаційні рішення у підприємствах, але теж допомагає різнорідній комерції та політичній цілеспрямованості, а теж нечесним одиницям дати нагоду до зловживання, а органам безпеки нагляд над підозрілими особами.

Коли ж мова про зловживання, то тут не маємо на думці навмисну продуману дію, а припадкову причину, що її викликує технологія або недбайливість працівників. І саме ця причина створює публічне занепокоєння головно серед покупців. Їх, бо, на основі неповної або неперевіреної інформації, постійно неправильно осуджують. Завважмо, що особиста інформація витягнена з контексту може створити від'ємне та кривдяче враження про особу, а у висліді ті, що шукають за даними для аналізи фактів роблять помилкове заключення, коли йдеться про створення дійсного профілю майбутнього покупця.

Щоб себе регабілітувати занепокоєні покупці у погоні за неправильними даними у комп'ютерських справозданнях стараються самі їх перевірювати і виходить, що щорічно коло три мільйони осіб вимагає поправки неправильних втягнень на їхніх кредитових картках чи опінії про кредит.

Опити виявили велике занепокоєння, бо 71 відс. учасників заявились, що „покупці втратили повну контроль над цим, коли особисті інформації про них попадають в обіг та їх використовують компанії". Знову ж одна третя американців залишила старання

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про присягу вірности Україні

Скільки цих присяг тепер складають у новонародженій Україні — важко злічити. Але раз-у-раз читаємо в пресі і повідомленнях, що присягає військо, міліція, присягають у Верховній Раді, в місцевих радах чи урядах. І розуміється, ця присяга — в цей чи інший спосіб — означає дотримування вірности Україні.

А нам хотілося б знати, що думають усі ті люди, особливо молодшого віку, складаючи таке поважне і зобов'язуюче приречення. Чи здають собі ясно справу з того, що його не можна зламати?

Якось так склалося, що мені довелося бути свідком скромної присяги чотирьох юначок і чотирьох юнаків — пластунів у Філядельфії, в часі відзначування Свята Державности, яким цього року був ще, як звичайно, день 22-го січня.

Споглядаючи на тих дітей і на їхніх матерів, які стояли за ними як активні учасники святочного акту, перед моїми очима пересувалися десятки подібних картин, які довелося протягом довгих років бачити і, здавалося, стояли переді мною сотні молодих облич на яких, звичайно в такий момент віддзеркалювалося зворушення, але часом незрозуміння, що означає взагалі присяга. Бо чи можна вимагати у підлітків, щоб вони духовно ввійшли в глибину і повагу такого акту?

Тут, тепер (а може мені здавалося), я бачила помітне зворушення, зокрема у матерів молодої групи юнацтва і в тих кількох хвилинах різко пригадалися два подібні моменти переділені проміжком більше як півсторіччя бурхливого, повного сумних переживань, часу.

Перший момент, що, здається, заважив на цілому житті — це була наша тайна присяга вночі, у темній руханковій залі української гімназії у Перемишлі, перед нашою учителькою, а рівночасно провідницею тайного Пласту. Ми були старші від тих дітей, які тепер робили це саме у Філядельфії, і тим самим розуміючи краще, що робимо — більше зворушені. А може наші голоси так помітно дрижали тому, що ми здавали собі ліпше справу із цього, що це значить присягати своєю честю на вірність Україні і Пластові, який в той час був недозволений польською владою? Але наш гурт залишився вірний висказаним тоді словам на ціле життя і того моменту у нічній темноті, коли ми навіть не бачили своїх облич, а хіба чули як билися серця — ніхто з нас ніколи не забув.

Вдруге такий незабутній момент довелося пережити несповна два роки тому назад. У ясний, соняшний літній ранок, у шевченківському гаї у Львові, коли перед сотнями громадянства і перед найвищим пластовим проводом складали присягу перші пластуни у відродженій Україні. Їхні голоси тремтіли, на молодих їх обличчях відображувалось глибоке переживання, а я дивилася у ці щирі молодечі очі та старалася відчитати їхні думки, так як тепер у Філядельфії. — Чи затримають вони у серці те, що приобіцяли, чи промине воно з вітром у вирі життя?

Таке саме питання насувається, коли бачимо на знімках молоді обличчя у військових мундирах зі сьогоднішньої України.

Хочеться вірити, що вони дотримуються цього, що вони святочно прирекли, і що така присяга — тепер тут і там — впаде немов зерно в усе ще урожайний українській чорнозем.

О-КА

ЕКОНОМІЧНІ ДОРАДНИКИ президента Джорджа Буша заявляють, що правдоподібно економічна ситуація в країні покращає за кілька місяців. Вони заперечили закиди, що рівень життя у ЗСА під час урядування президентів Роналда Реґена і Джорджа Буша значно обнизився. У президентському річному економічному звіті говориться про те, що економічна ситуація покращає в цьому році тільки на 1.6 відсотка, якщо Конґрес не схвалить пропозицій Президента, включно з обниженням податків, які є спрямовані саме на приспішення економічного росту. В такому випадку цей зріст збільшився б до 2.2 відсотка. Одначе деякі економісти уважають надто оптимістичними ці останні цифри, що їх приписується Президентові.

Юрій Шевельов

УДРУГЕ В ХАРКОВІ

(Подорожні враження і заклик)

III.

Це був третій поверх, бічні місця. Коли я вже став викладати, одержував якусь там платню, моїм місцем став партер. Так я пройшов усі поверхи, згори донизу, відповідно до щаблів своєї біографії. У часи „Березоля" я вже пам'ятаю себе партерним глядачем.

Театр усередині зовсім змінився, це, власне, інший театр. Поверхів уже не чотири, а три, „купонів" і сліду нема. Не знаю, чи найвищий поверх і далі має окремий вхід. Про мого гостинного колишнього контролера, звичайно, і пам'яті нема. Але годі автобіографічних спогадів. Дивімося на сьогоднішню виставу сьогоднішніми очима. Хоч ще є ланка, що поєднує сучасне з минулим. Жива ланка. Поза коном є невеличкий театральний музей, і в ньому приймає вибраних гостей і відвідувачів актор ще старого „Березоля", якого я не раз тоді, в двадцятих роках бачив на сцені, Роман Черкашин, тепер 85-річний, актор-леґенда з театру-леґенди. Я бачив його на сцені 1929 року, в ревю „Алло на хвилі 477" Майка Йогансена та інших, 1931 року в „Невідомих салдатах" Леоніда Первомайського, у „Плящдармі" М. Ірчана 1932 року, в „Хазяїні" І. Тобілевича 1933 р. Не думав я тоді, що 1991 року станеться особисте знайомство. І от ми сидимо в закуліссі, серед фотографій старого „Березоля", старечі руки господаря не зовсім певні, але він доніс живим відблиск вогника, запаленого Лесем Курбасом, якого він мав мужність боронити, коли в того зубами вгризалися різні микитенки й хвилі.

У літературному музеї я відкрив трохи молодого Харкова, тут, за лаштунками харківського театру, я бачу незнищенність старої традиції й старої відваги. Але вже починається „прогін", і треба йти до глядної залі, що тоне в півмороці.

Рецензії на харківського „Короля Ліра" писати я не можу. Поперше, те, що я бачив, було все таки не вистава, а проба, і далі могли бути зміни. Подруге, я майже не знаю сучасного театру України і не можу мати надійних порівнянь. Усе, що мені відомо, — дві вистави в Києві у франківців („Енеїда" за Котляревським і „У неділю рано" за Кобилянською) і одна в Львові, в заньківчан („Павло Полуботок" К. Буревія). „Полуботок" був добре зіграний, але це історичний аґітроп, і режисерові багато простору не дає. Вистави в Києві — і нібито експериментальна „Енеїда" і нудно традиційне „У неділю" здалися мені мало цікавими і просто театрально ніякими. На цьому тлі харківський „Лір" виглядав незмірно цікавішим і цільнішим, не просто виставою від сцени до сцени, а концептуальною. Я бачив багато „Лірів" у своєму житті. Як і багато п'єс Шекспіра, „Лір" дозволяє на дуже різноманітні інтерпретації. То, це трагедія старечости, то прокляття влади, то приречености людини, що не спроможна побачити наслідки своїх рішень, то навіть — стокгольмське трактування Інґмара Берґмана — панування статевих гонів над людиною...

Борисів „Лір" видається мені трагедією неконтрольованих забаганок необмеженої влади, яка губить людину. І то так, що навіть у фіналі вистави „Лір" не досягає очищення, катарсису. У моєму уявленні є в цій концепції елементи злободенности, відгуку на сучасну ситуацію в імперії, що перебуває в процесі розпаду. Може, суб'єктивно, але ця вистава в пам'яті перегукнулася з Курбасовим „Макбетом", єдиною його виставою п'єси Шекспіра. Хоч поставлена ще 1924 року (я бачив її того ж року, коли „Березіль" привіз виставу до Харкова), але якоюсь мірою вона провіщала надходження чорних днів остаточного виродження революції в диктатуру, людонищення і — кінець-кінцем — самонищення. Театр у „Макбеті" був судом над історією і над майбутнім ще тоді сталінізмом.

Не обстоюватиму свого враження від харківського „Ліра", бо обставини того вечора не сприяли всебічності й глибині аналізи. Але чи це враження слушне чи ні, одне безперечне: Борисове трактування тексту — це його трактування, це його експеримент, а не соцреалістичне натягання тексту наперед і згори задану мораль. У тому малому, що я бачив у театрах України, експериментування як ідеології, театру як провіщення суспільних явищ і процесів я не бачив. Може, повторю, просто внаслідок недостатности мого досвіду.

Додам, що зовнішні засоби Курбасового „Макбета" і Борисового „Ліра" не

(Закінчення на стор. 3)

Леонід Грабовський

НЕПЕРЕСІЧНІ ВРАЖЕННЯ

II.

Великим контрастом до цього раннього, сонячного Моцартового твору стало фортепіянне тріо Дмитра Шостаковича, що прозвучало в інтерпретації Лариси Крупи, Крістофера К. Лі та Маї Бейзер. Цей трагічний твір, по суті реквієм пам'яті друга композитора, видатного музиколога, театрознавця і вченого еспаніста Івана Соллертинського, становить одну з вершин творчого генія великого симфоніста XX століття. Композитор підіймається тут набагато вище особистої втрати — його музика наче говорить від імені тих, хто згинув чи пропав без сліду на неозорих просторах тоталітарних імперій, хто повною мірою звідав тотальну руїну життя, поневіряння, переслідування, приниження людської гідности, полон, концентрак, голод, загладу... Гіркота, сум, біль, відчай, туга за втраченим переповнюють музику Тріо, поступово проходячи весь діяпазон емоційних ґрадацій — від ледве чутних самотніх голосів, загублених серед пустки й мертвоти, до велетенської сили патетичних кульмінацій, зокрема в центральній частині — Пассакалії та фіналі, — сповнених взнеслої трагічної краси.

Усі три музики грали в концерті з величезним піднесенням і показали себе з якнайліпшої сторони. Здавалося, що всі вони змагаються в тому, як видати з себе максимум експресії. Мужньо, благородно й проникливо звучали скрипка Крістофера К. Лі та віольончеля Маї Бейзер, з вражаючою силою, енерґією й переконанням провадила свою партію Лариса Крупа, що була правдивим лідером ансамблю. Бурхливі оплески, якими слухачі привітали виконавців, були ними заслужені...

Після перерви було виконано одночастинний Фортепіяновий Квінтет Василя Барвінського, одного з яскравих представників львівської композиторської школи. Він належить до клясично-романтичної традиції української камерної музики. В ньому ми знаходимо чимало привабливих, виразних сторінок музики — переважно ліричної, з деякими патетично-підкресленими акцентами, з виразним національним забарвленням емоційного тону. Фактура Квінтету є різноманітна, дозволяючи музикам показати себе і в окремих сольо, і в частинних комбінаціях (наприклад, струнний квартет без фортепіяно, чи фортепіяно з віольончеллею тощо). І Лариса Крупа, і квартет Лисенка добре відчули цей ліричний характер. Анатолій Баженов, Аркадій Винокуров (скрипки), Юрій Холодов (альт) і Віктор Гайдук (віольончеля) грали напрочуд гарним, „оксамитним" тоном, Лариса Крупа своїм лагідним, жіночим туше примушувала забувати недоліки досить старого фортепіяно, вносячи дисципліну й лад у музичне ціле.

Богуслав Мартіну — чеський клясик першої половини XX століття, яскравий представник неоклясицизму — панівної течії в европейській музиці того часу. Дуже плідний композитор, він написав велику кількість опер, балетів, симфонічних творів, концертів для сольових інструментів з оркестрою тощо, а також безліч камерних творів. В концерті прозвучало його Тріо для флейти, віольончелі та фортепіяно. Таке поєднання інструментів досить незвичне й дуже привабливе, бо всі троє посідають неподібні темброві особливості. Твір демонструє його автора з дуже вигідної сторони. Мартіну, безумовно, посідає непересічну індивідуальність, своєрідно поєднуючи в своєму стилі безсумнівні й легко розпізнавальні національні особливості, що беруть початок у чеському фолкльорі, із значною долею новаторської винахідливости у творенні нових, незатертих мелодичних, гармонічних зворотів, свіжих інструментальних, барв і їх сполучень, нестардантних деталів форми тощо. Тріо є погідне й радісне за настроєм, воно містить моменти гумору й каприччиозности; неодноразово виконавці тут змогу показати себе у поодиноких епізодах з різних сторін як солісти, — що вони й зробили.

Концерт завершився виконанням твору сучасного американського композитора Карлоса Рауша, що був написаний з нагоди 1000-ліття Хрищення України-Руси у 1988 році. Темою для своїх варіяцій композитор обрав українську народну пісню про Саву Чалого. Переважно вони мають інструментальний характер, аж наприкінці до інструменталістів долучається партія сопрано, що співає вокальну частину, написану на слова української поетки Марії Чиж-Мариняк. Як на закінчення концерту, то твір було обрано дуже вдало — усі виконавці поодиноких частин програми зійшлися тут докупи: і ансамбль „Нова", і квартет ім. Лисенка, і нарешті, сопрано Олена Геймур. К. Рауш є, нашою думкою, досвідчений митець, його музична мова поєднує багато первнів; фантазія композитора вільна, невимушена, він артистично переймається духом того матеріялу, який бере за основу твору. Тим-то, як здається, К. Раушеві вдалося органічно увійти у світ українського фолкльору і передати не тільки його букву, але й чимало від внутрішнього змісту, що для митця іншого етнічного походження становить не абияке досягнення. Так, на наше враження, твір прозвучав як органічно українська музика. Яскравий, соковитий голос Олени Геймур дуже добре пасував до неї, і вона, разом з усіма інструменталістами, розділила їхній заслужений успіх.

Тут мусимо зазначити, що в концерті забракло одного пункту, який був заздалегідь оголошений, тобто Сонати для віольончелі та фортепіяно одного з провідних сучасних композиторів України, Олега Киви. Треба думати, що це сталося через перевантаження програми сутокількісне — адже всі виконані твори, крім Барвінського, були багаточастинні і разом дали мало не два десятки п'єс!...

Так чи інакше, цей концерт довів ще раз, що „Нова" здатна ставити перед собою складні, відповідальні й трудні завдання універсального характеру і успішно їх реалізувати. Українська громада буде з цікавістю очікувати виступів ансамблю у наступних сезонах, з новими, багатими змістом, програмами. Цього ж ми ждемо й від нашого квартету ім. Лисенка, що двічі приїздив до ЗСА цього року і зробив солідне, достойне враження. Зрештою, виразом цієї довіри стала й реакція слухачів, що нагородили усіх учасників тривалими оплесками й морем квітів... До нових зустрічей!

Торонто ентузіястично вітало С. Хмару

На запрошення ОУВФ до Канади і Америки з дружиною Ганною 4-го січня прибув до Торонто народний депутат Верховної Ради України і заступник голови Української Республіканської партії Степан Хмара. На міжнародному летовищі в Торонто офіційно їх привітали президент СКВУ мґр Юрій Шимко, голова Провінціяльної Ради КУК інж. Богдан Максимець та голова Організаційного комітету ОУВФ мґр Степан Харко, представники деяких організацій та група членів Осередку СУМ в Торонто з канадськими, українським і організаційними прапорами. Вітала своїх родичів і дочка Соломія, яка вже деякий час перебуває в Канаді, як учасник канадсько-українського парляментарного обміну.

Короткий відпочинок. Різдво Христове, а вже 8 січня С. і Г. Хмари розпочали працю. У готелі „Роял Йорк" в Торонто відбулася зустріч з представниками Світового Конгресу Вільних Українців і Конгресу Українців Канади та пресова конференція з чужомовною пресою, радіо і телебаченням. По короткому вступі численні представники масової інформації ставили С. Хмарі ряд питань, на які він давав вичерпні відповіді. Того ж дня у вечірніх годинах в приміщеннях Канадсько-Української Мистецької Фундації відбулася додаткова зустріч ширшого кола представників українських організацій та в товариській формі проводилася виміна думок. 9-го січня о год. 5-ій по полудні в приміщеннях Українського Культурного Центру відбулася ширша пресова конференція, якою проводив д-р Олег Романишин — головний редактор „Гомону України", де були представлені всі Торонтські тижневики, журнали, радіо і телебачення. Щоденник „Свобода" представляв автор цього допису. О 7-ій вечора у великій залі УКЦ, в якій зібралося коло тисячі осіб, С. Хмара виступив з промовою, а опісля відповідав на запитання. Господарем зустрічі зі Степаном Хмарою був голова Організаційного комітету ОУВФ і голова відділу ЛВУ в Торонто мґр Степан Харко.

Степана Хмару з родиною привітав від всієї громади президент СКВУ мґр Юрій Шимко, а представив його мґр Теодозій Буйняк. Молитву провели о. д-р М. Стасів, і о. П. Бублик. У своєму слові, як і на пресових конференціях С. Хмара представив теперішній стан в Україні в загальному так: з приводу Чорноморської фльоти, то вона законно є власністю України. Україна пропонує стати без'ядерною державою до кінця 1994 року — три роки швидше, ніж передбачено угодою ЗСА та колишнім СССР. Напруження між Україною і Росією існує. Росія явно намагається вести себе, як „старший брат" в усіх відношеннях з колишніми республіками СССР. Якщо й далі вона буде так поводитися, то Україна вийде із т. зв. Співдружности Незалежних Держав.

На питання про Бориса Єльцина С. Хмара відповів, що до нього треба ставитися як до обраного президента держави, його оцінка може бути тільки на підставі його дій і поведінки. В короткому звідомленні тяжко було б охопити цілий ряд порушених і висвітлених справ, які тепер відбуваються в Україні. Є вони нелегкі, і ще здається довше прийдеться боротися, бо Росія ніяк не може погодитися з фактом, що час імперії уже давно пройшов. Всі свої виступи він закінчував великим оптимізмом і ствердженням, що Україна вже ніколи не зійде із свого шляху самостійности і соборности. Україна не є стратегічним противником ніякої держави. Якщо Росія намагається зберігати та навіть збільшувати свій стратегічний ядерний арсенал тоді виникає питання — проти кого? На пресконференціях і на ширшій зустрічі були поставлені питання: коли остаточно будуть реалізовані прийняті вже численні закони Верховної Ради? Коли появляться українські гроші, коли остаточно буде прийнята Конституція України, коли відбудуться вільні вибори? Що спонукало Кравчука підписати якісь договори з Москвою, адже український народ дав йому чітку й ясну вказівку, що Україна хоче бути самостійною і незалежною державою. С. Хмара відповів на всі питання, вияснював їх і твердив, що багато дечого не робиться, або робиться не достатньо, але на це є багато причин. Він також дякував і підкреслив велику допомогу України від діяспори, як моральну, так і матеріяльну. Відносно дальшої матеріяльної допомоги радив підходити до неї більш реалістично й конкретно та організовано. За всі його вияснення і відданість великій справі соборности і незалежности України учасники щиро дякували йому та бажали дальших успіхів у праці. Подякою і співом національного гимну „Ще не вмерла Україна" закінчилась небуденна зустріч з небуденною людиною-героєм.

Тепер Степан Хмара з родиною перебуває у ЗСА. Прощання Хмари з українською Канадою відбудеться 8-го лютого в Торонто напередодні виїзду в Україну.

Василь Дідюк

ІНВЕСТУЙТЕ В УКРАЇНУ, ЗБІЛЬШІТЬ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Колишній директор Сі-Ай-Ей виступив перед Вашінґтонською Групою

У п'ятницю, 17-го січня, у Вашінґтоні колишній директор американського Центрального Розвідувального Агентства (Сі-Ай-Ей) Вілліям Колбі виступив перед українською громадою на запрошення Вашінґтонської Групи, спілки українсько-американських професіоналістів. В. Колбі заявив, що він рішучий прихильник американської допомоги Україні та іншим республікам колишнього Совєтського Союзу. Він зазначив, що, на його думку, той район світу вельми багатий на природні та людські ресурси, які можна використати для взаємного добра.

В. Колбі, який служив на пості директора Сі-Ай-Ей від 1973 до 1976 року, розпочав свій виступ заявою, що він вперше ознайомився з Україною та її проблемами на початку п'ятдесятих років. У той час він був співробітником американського посольства у Стокгольмі, де він мав до діла з українськими політичними активістами. З того часу, заявив Колбі, він слідкує за подіями в Україні та взагалі в інших республіках колишнього СССР. Те, що відбувається сьогодні на території СССР — неймовірне, проте Колбі вирішив розглянути події кількох останніх років в ширшому історичному аспекті. Він сказав, що, на його думку, це століття, яке добігає до кінця, закінчується, так би мовити, крешендом успіху для вільних економічних систем, для вільних урядів, для вільних народів. Це стосується не лише колишнього СССР та Східної Европи, а всього світу.

Продовжуючи цю думку, Колбі заявив, що розглядаючи найважливіші події XX століття, слід пам'ятати три дати: 1918, 1945 і 1989 роки. Усі вони, він зазначив, являють собою закінчення світової війни. 1918 року переможці знищили своїх ворогів, змінили свої кордони, уряди і вимагали великого відшкодування. Результат такої політики — виникнення фашистського Гітлера. Після Другої світової війни переможці вирішили поступити інакше і розпочали кампанію допомоги своїм колишнім ворогам. Результат такої поведінки дещо іронічний: два найбільші колишні вороги З'єднаних Стейтів — Японія та Німеччина — стали двома з найпотужніших економічних сил у світі.

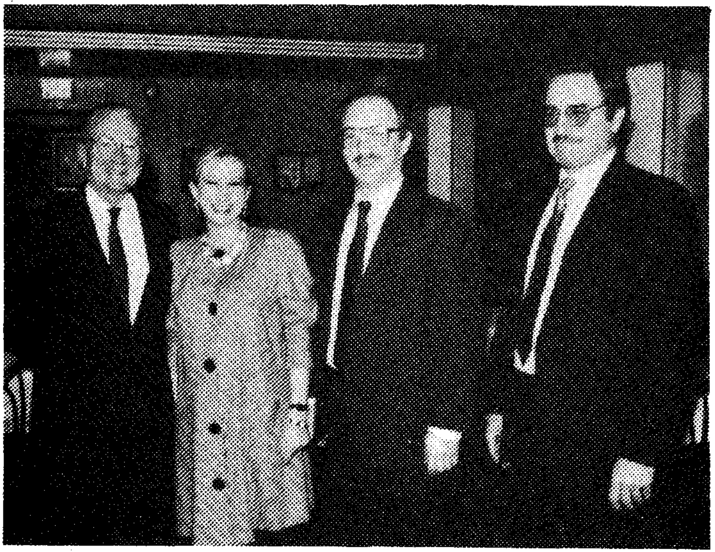
1989 рік, каже Колбі, являє собою закінчення ще третьої війни, холодної війни, в якій З'єднані Стейти та інші демократичні сили світу стали переможними без кровопролиття, без насилля. Тепер наш колишній ворог, СССР, лежить в руїні: його економічна система зазнала повного краху, його політична система повністю збанкрутувала. Що нам робити, питається Колбі: іти шляхом 1918 чи використати події 1945 року? Він дає відповідь: нам, тобто З'єднаним Стейтам слід допомогти колишнім республікам СССР стати на ноги. А це можна зробити, згідно з економістом Гарвардського університету Джефрі Саксом, який є економічним дорадником як Польщі, так і російського президента Бориса Єльцина, за допомогою 30 більйонів доларів. 15 більйонів може прийти від Світового Банку та Міжнародного Валютного Фонду, а решта від окремих держав. З'єднаним Стейтам прийдеться вкласти три більйони долярів, а це лише один відсоток американського оборонного бюджету. Така сума, три більйони долярів, твердить Колбі, була б великою допомогою.

Така допомога повинна прийти в трьох видах: короткотермінова гуманітарна допомога, щоб республіки колишнього СССР пережили зиму; технічна допомога у виді досвідчених західних економістів, менаджерів, підприємців, юристів тощо і технологічна допомога, яка має на меті допомогти поліпшити фундамент країни, її інфраструктуру, систему зв'язків, транспорту тощо. Відтак незалежні держави колишнього СССР привабили б приватних капіталовкладників. А це тому, переконаний Колбі, що там, тобто в колишньому СССР, є потенційно дуже багато країн, які мають величезні природні ресурси в ділянках сільського господарства, енергетики, тощо. Подруге, населення цих держав високоосвічене. Правда, протягом останніх десятиліть це населення не мало жодних стимулів до праці і тому ми бачимо таке „неохайне суспільство". Але якщо звільнити цю всю енергію, дати їй можливості, то ми будемо свідками виникнення високоінтелігентної робочої сили. Там є багато талантів, сказав Колбі, а разом з тим і величезний, досі придушений потяг до кращого життя.

Колбі порівнює ситуацію в колишньому СССР з ситуацією в З'єднаних Стейтах після Другої світової війни в час демобілізації. Були передбачення, що в наслідок зниження вимог виробництва у зв'язку із закінченням війни, західній світ розвалиться. Проте попит на матеріяльні вигоди, який був придушений протягом чотирирічної війни, раптом вибухнув і З'єднані Стейти пережили небувалий економічний розквіт. Те саме станеться в республіках колишнього СССР, сказав Колбі. Ми будемо свідками такого ж відродження життя й надії, яке ми бачили після

Виступає Вілліям Колбі

В. Колбі (зліва) з групою українських професіоналістів: Лідією Чопівською-Бенсон, Миколою Баб'яком та Романом Ґоєм.

Другої світової війни в ЗСА та Европі.

Порівняно невелике капіталовкладення, яке З'єднані Стейти зробили б в Україні та інших республіках, принесло б також і внутрішні вигоди. Адже із зменшенням напружености між ЗСА і Москвою, із запевненням економічної та політичної стабільности на території колишнього СССР, Вашінґтон міг би використати деякі свої воєнні ресурси для поліпшення внутрішньої ситуації. Економічний занепад, злочинність, хвороба АІДС, проблеми освіти — усі ці явища є загрозою національній безпеці З'єднаних Стейтів, а їх не можна вирішити військовим шляхом.

Ми повинні були допомогти запобігти виникненню фашистського Совєтського Союзу. Зовсім можливо, сказав Колбі, що незадоволення з боку населення колишнього СССР може досягти такого рівня, що вони спричиняться до повернення влади терору. І наш малий внесок в майбутнє колишнього СССР може запевнити, що така страшна подія ніколи не станеться.

Вілліям Колбі закінчив свій виступ заявою, що З'єднані Стейти можуть вплинути на майбутній шлях Співдружности Незалежних Держав, незважаючи на те, в якій формі ця співдружність існуватиме. Він висловив надію, що в той час, коли країни Західньої Европи зрозуміли потребу якоїсь спілки, члени СНД також можуть дійти до якогось договору.

Марта Зєлик

Секретар департаменту оборони Річард Чейні (другий справа) і старшини американської армії (зліва) Володимир Сульжинський, Юрій Петренко та Ігор Котлярчук.

Відеорепортаж з референдуму і виборів Президента в Україні

Під патронатом Товариства Приятелів Руху Північного Ню Джерзі дня 31-го січня 1992 року відбувся надзвичайно цікавий показ відеорепортажу п. н. „Всеукраїнський референдум" роботи Іринея Юрчука. Це професійно виконаний кольоровий відеофільм, який охоплює події, що відбулися впродовж одного тижня з українським історичним референдумом та виборами Президента України.

Відеофільм був висвітлений у руханковій залі української католицької школи св. Івана Хрестителя в Нюарку на великому екрані. Показ тривав 90 хвилин. І. Юрчук, на основі інтерв'ю з людьми з різних прошарків населення — перекупки, робітники, студенти, чоловіки і жінки, пересічні громадяни міста Києва — вміло підхопив настрій, емоційне наставлення людей до історичного референдуму та вибору Президента. Люди, у формі відвертих дискусій, відповідей, поезії та пісні, висловлювать свої побоювання, надії, бажання, сподівання та прагнення до незалежности.

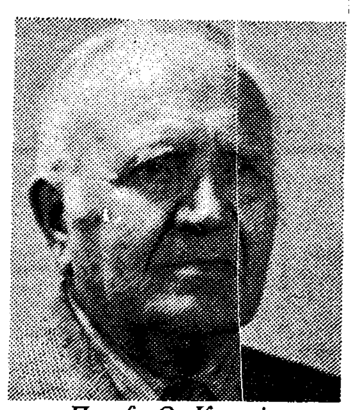
Агітація перед виборами на вулицях та на Майдані Незалежности міста Києва за різними кандидатами на Президента, агітація за голосуванням за незалежність, голосування у виборчих дільницях та врочисте засідання Верховної Ради 5-го грудня 1991 року в Києві, включно з присягою нововибраного Президента України Леоніда Кравчука, зразу ставить цю відеострічку на рівні з найважливішими документами нашого часу. Фахове редагування матеріялу, цікаво підібрані кадри, цілість та пов'язаність сюжету доказують, що в особі Юрчука маємо знаменитого продюсера.

Повторний показ цього відеозапису під патронатом Приятелів Руху Північного Ню Джерзі відбудеться в неділю, 16-го лютого, в церковній залі св. Миколая в Пассейку, Н. Дж., початок о год. 12:30 по полудні.

Світляна Андрушків

СВ. П. ОМЕЛЯН КУШНІР

У платному оголошенні Фундації УВУ, яке було друковане у „Свободі" 16-го січня 1992 року, у листі фундаторів постійних стипендій помилково названо проф. Омеляна Кушніра Олександром. Читачів, які зберігають такі матеріяли проситься виправити цю помилку. — Ред.

Проф. О. Кушнір

В неділю, 5-го січня 1992 року, в навечеря Рождества Христового, повернулася додому нашого Творця Небесного наша дорога та незабутня

МАМА, БАБУНЯ та ПРАБАБУНЯ

бл. п.

Стефанія з Комісарів Пушкар

нар. 22-го лютого 1904 р. в Перемишлі

Похоронні обряди, які згідно з нашим бажанням включали тільки найближчу родину, відбулися в середу, 8-го січня 1992 р. в похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Road, Філядельфія, Па. Божественна Літургія була відправлена в церкві св. Архистратига Михаїла. Відтак тіло покійної перевезено на кладовище св. Марії у Факс Чейс, Філядельфія, Па.

Цими кількома рядками, дозвольте висловити нашу найщирішу подяку за численні вислови співчуття, які до нас доходили листовно, телефонічно та особисто. Всі ваші слова розради гріли наші серця і давали нам духову силу.

Наша сердечна подяка за всі Божественні Літургії в наміренні дорогої мами. Дякуємо рівнож за коші овочів і за квіти.

Дякую моїм студенткам, сестрам та учителям Академії св. Василія Великого за їхню участь в Божественній Літургії, як також і за стипендійний фонд в імені нашої мами. Це був дуже зворушливий для нас жест. Сердечно дякуємо нашим близьким друзям, які все ж таки прибули щоб попрощати нашу найдорожчу маму і щоби бути з нами.

Отцеві крилошанинові Ярославові Шустові наша щира подяка за участь в похоронних відправах, як рівнож і за уділювання св. Тайн ще за доземного життя нашої мами, отцеві митратові Зенонові Злочовському сердечно дякуємо за переведення похоронних обрядів, як також і за теплі прощальні слова. Юліянові Балановї щире спасибі за зворушливий прощальний вірш.

Тяжко знайти відповідні слова щоби подякувати тим, які були постійними опікунами нашої дорогої мами, а нашими моральними підпорами. Ми безмежно вдячні дорогій Петрові Бандері за його безкоштовну та жертвенну опіку і за його постійну присутність в кожній, навіть найменшій потребі. Нашій дорогій медсестрі Лесі Дацько ми невимовно вдячні за неперевершений догляд, який вона віддавала нашій мамі і за духовість, яку вона вносила в мамине життя. Леся була з мамою до останнього моменту її земної мандрівки. Нехай ласкавий Господь віддасть вам все сторицею.

В пам'ять бл. п. СТЕФАНІЇ ПУШКАР зложили на:

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД ЦЕРКВИ СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА

$1000 — діти: Дарія, Христина й Олег;
$100 — Дарія Кузик.

ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

$100 — Маркіян і Галина Шусти;
по $50 — Леся і Ярослав Дацьки, Тася і Ліда Мельничуки;
$25 — Лариса і Любомир Зєлики.

СЕМІНАРІЮ СВ. ДУХА біля ЛЬВОВА

$400 — Дарія й Ігор Шусти;
по $100 — Олег і Ада Пушкарі, Христя й Зорянна Маєвські, Александер і Сузанна Маєвські, Христина й Андрій Филипович;
по $50 — Тетяна і Володимир Темницькі, Марія Комісар-Равич, Зенон і Галина Кохановські, Марія і Ярослав Щуки, Зеня і Омелян Хабурські, Галя, Юрій та Оксана Годованці;
$25 — Володимир і Мотря Процики;
$20 — Ірена і Ярослав Мадай.

$25 — Пластовий курінь „ВЕРХОВИНКИ" на пресовий фонд „ЮНАКА".

В сороковий день відходу у вічність, 14-го лютого 1992 р., будуть відправлені БОЖЕСТВЕННІ ЛІТУРГІЇ:

в церкві Пресвятої Тройці, Peachtree City, Georgia;
в українській католицькій церкві в Люрді, Франція;
в соборі св. Софії в Римі;
в церкві св. Юра, Ню Йорк, Н. Й.;
в українській католицькій церкві Благовіщення ПДМ, 1204 Valley Rd., Philadelphia, Pa., о год. 8-ій ранку;
в українській католицькій церкві св. Архистратига Михаїла, 1013 Fox Chase Rd., Jenkintown, Pa., о год. 9-ій ранку.

Занепокоєння...

(Закінчення зі стор. 2)

про кредит, забезпечення, а навіть працю, бо не бажає подавати деяких інформацій про себе та родину... Половина американської публіки вважає, що покупцям ставиться забагато питань відносно особистих справ. Цікаво, що 80 відс. американців, покликаючись на Декларацію Незалежности, ставить право до приватности на рівні з фундаментальним правом до життя та свободи!

З'ясовуючи цілість можна б сказати таке: охорона і правильне використання особистих інформацій, які конечно строго контрольовані, перевірювані і потверджувані всі заінтересовані сторони, мусить нормувати американське законодавство і над цим уже Конгрес дискутує — питання тільки, коли теорія перейде у дію... А покищо? Покищо всі ми, покупці, хочемо чи ні мусимо готовитись до того, що прийдеться робити поправки та спростування щодо особистих інформацій, які у міжчасі можуть скоїти ведмежу прислугу.

Удруге...

(Закінчення зі стор. 2)

зовсім відмінні. Курбас відмовився тоді від майже всього зовнішнього, — від декорацій, великою мірою від історичних костюмів і бутафорії, дія й характери були в нього оголені, обстраґізовані. У праці Бориса збережено певні моменти минулої доби, але вони зредуковані до мінімуму. Його аскетизм як стиль вистави, не наслідуючи Курбасового „Макбета" зовнішньо, має риси спільности в загальному підході.

Можу помилитися, не знаю інших праць цього режисера і цього театру, але риси експериментування й прихованої проєкції на сучасні суспільні й громадсько-політичні процеси — це свіже і вартісне. Тому, затримуючи дальші висновки до ближчого й ширшого знайомства з театром і режисером, уже тепер я схильний бачити в харківських шевченківців їхню приналежність (або тяжіння) до того, що я умовно назвав молодим українським Харковом. Цей театр, здається мені, можна й слід поставити в ньому нариси поруч Літературного музею, поряд старечої вірности і ентузіязму Романа Черкашина.

Головна роля заснованого 1991 року в Америці Товариства Друзів Харкова полягає в тому, щоб знаходити молоді пагони творчого, українського Харкова — і в міру наших сподівань скромних можливостей — допомагати їм зберегтися, діяти й розвиватися. Ми, Друзі Харкова, уже „знайшли" журнал „Березіль", Спілку письменників, Літературний музей, мабуть, — театр ім. Шевченка, згадані тут, і автокефальну церкву Іоанна Богослова на вулиці Котлова (колись Панасівка), і Просвіту, тут не згадані, і, напевне, знайдемо багато таких інституцій і людей, яким для творчости допомога потрібна і які на неї заслуговують.

Якщо ви, читачу, хочете допомогти в цій акції, приєднатися до Друзів Харкова, посилайте ваш чек на адресу Ukrainian Academy — Kharkiv Fund, 206 West 100th St., New York, N. Y. 10025, на суми великі й малі, пишіть до Друзів Харкова про ваші поради й бажання, вербуйте охочих узяти участь у допомозі творчому Харкову.

Ці подорожні враження не писано з метою зібрати гроші. Їхня головна мета — познайомити заокеанського читача зі скравками життя Харкова. Але від обізнання до допомоги один крок. І, певна річ, цей крок, як і мало не все в нашому „капіталістичному" житті, зв'язаний з грішми. Звідси те закінчення, що здавалося доцільним його додати до побіжних подорожніх вражень.

Св. п. Й. Годунько — ревний священик і патріот

26-го жовтня 1991 року, на 86-му році життя, упокоївся у Львові Йосип Годунько, греко-католицький священик, педагог, публіцист і поет. Його похоронено на Личаківському цвинтарі.

Молодшому поколінню менш відома ця постать, бо його душпастирська праця у Львові пов'язана з першою половиною нашого століття. В часі війни був він духовником УПА, а по війні, відбувши вісім років ҐУЛаґу, працював підпільно в УГКЦеркві.

Йосип Годунько народився в Ярославі 23-го вересня 1906 року. Дитячі роки провів і народну школу закінчив у Кросценку над Дунайцем, повіт Новий Торг (Нови Тарґ), де скінчив також першу клясу гімназійну. Вищі кляси гімназійні, включно з п'ятою, закінчив у Лежайську над Сяном. Потім учився в монастирі у Крехові, де закінчив новіціят, а гімназійні науки й реторику в монастирі Лаврів, філософію і перший рік богослов'я в монастирі Кристинополя. Звідси перейшов на працю в Жовкву, де Отці Василіяни мали власну друкарню. По трьох роках праці молодий богослов повернувся до студій і за дозволом Митрополита Андрея продовжував на Богословській Академії у Львові. Закінчив студії в 1933 році і в тому часі отримав рукоположення з рук еп. Никити Будки.

Після свячень став настоятелем Ремісничої бурси при Пасічній ч. 2 у Львові, а також катехитом ремісничих шкіл та гімназій у Львові. Як священик сповняв обов'язки сотрудника в церкві Петра і Павла, де вславився патріотичними проповідями. Це дещо справляло йому клопоти в його педагогічній праці зі сторони державних чинників. Врешті мусів залишити керму бурси й віддатися більше священичій праці.

В 1939 - 1941 рр. душпастирював на Лемківщині, під час воєнної хуртовини служив у рядах УПА. Був ув'язнений і засуджений. До Львова повернувся після восьмирічного ув'язнення. Найперше став працювати санітаром у лікарні інвалідів війни. Відтак закінчив школу медичних сестер і здобув фельдшерську освіту. На цій праці йому пройшло 25 літ. У щоденних професійних обов'язках не забував про священиче покликання та обов'язки супроти своєї церкви, яка була в підпіллі.

Отець Й. Годунько жив постійно у Львові й увесь свій вільний час віддавав публіцистиці й поезії. Писав під псевдонімом Орися Галичанка. З письменницьким пером він подружився ще на праці в Жовкві, де в журналі „Місіонер" друкував „Дещо з Катехизму", пізніше „У Христі є наша сила", а в „Меті" видавав книжечки релігійного змісту. В часі війни друкував матеріяли з етнографії Лемківщини. Під час ув'язнення писав вірші й оповідання. Він їх не друкував і зберігаються вони в архіві під псевдонімом Орися Галичанка.

Мав він великий пієтизм до Маркіяна Шашкевича як пробудителя українського народу на західніх землях, може й тому, що сам навчився правильної української мови, коли йому сповнилось 16 років. Сам він про це пише у своєму листуванні з Інститутом-заповідником Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі й сюди переслав свої твори, присвячені Маркіянові Шашкевичеві: „Як там жив я ще маленький", „Насліддя Великого Володимира і Мудрого Ярослава", „В пам'ять вічную буде праведник", „Котрого серце всьому світу серце", „Велич і краса Русланових Псалмів" (у трьох частинах).

Коли почалася праця над побудовою пам'ятника Маркіянові у Львові, о. Годунько збирав пожертви від шкільної дітвори й заносив до Товариства опіки над історією й культурою у Львові з підкресленням, що треба молоде покоління виховувати в службі і пожертвуванні народові. Був він надзвичайно енерґійним й активним у праці до останніх днів життя. В останньому році життя готувався до вшанування Маркіяна Шашкевича з нагоди 180-річчя від дня народження. Зголосив доповідь до відділу суспільних наук п.н. „Роздуми над Руслановими Псалмами". Доповідь була залучена до програми відділу суспільних наук УАН „Шашкевичівські читання", на жаль, не була прочитана автором, який вже тоді (24-го жовтня) догоряв на смертному ложі.

Листувався з кураторією Інституту-заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпезі, де нині зберігається біля сотні його листів, в яких він вірно насвітлював розвиток національного й церковного життя на Батьківщині на зорі постання української держави. Був гарячим прихильником патріярхальної системи української церкви. Провідними символами його життя були Слуга Божий Андрей Шептицький та Патріярх Йосиф Сліпий. Був він близьким співробітником Митрополита в підпіллі Володимира Стернюка.

Михайло Г. Марунчак

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

танній підрозділ місцевого відділу внутрішніх справ — пожежна частина — у повному складі була приведена до присяги на вірність народові України. Завершено також прийняття присяги працівниками правоохоронних органів міста та області.

Луганське, 29-го січня. — „Наша Газета", видання Луганської Обласної Ради, оприлюднила звернення обласної організації Партії Демократичного Відродження України до Верховної Ради і Президента України. У зверненні є вимога, щоб на сесії Верховної Ради у першу чергу були розглянуті питання про формування законодавчої бази економічної реформи і створення ефективної системи виконавчої влади. Автори звернення також наголошують на терміновому схваленні закону про приватизацію і антимонопольну політику.

Дніпропетровське, 29-го січня. — Тут оприлюднено заяву обласної організації ДемПУ, в якій міститься протест проти великодержавної політики керівництва Росії та висловлюється підтримка політики Президента України Леоніда Кравчука. У заяві зазначено, що керівні посади в області обіймають колишні компартійні функціонери, які свого часу підтримували путч. Наголошено й на тому, що на Дніпропетровщині псуються або вивозяться за її межі продукти харчування. У цьому документі зазначено, що поки указом Президента керівництво области не буде усунено, критичні ситуації виникатимуть постійно. „Тільки прийняття законів про землю, власність і владу може вивести Україну з глибокої кризи", — закінчують своє звернення демократи Дніпропетровщини.

В УІА...

(Закінчення зі стор. 1)

стецьких фотографій В. Пилип'юка трьох культурних українських осередків — УІА, Українського Музею в Ню Йорку, Національного Музею у Львові, привітав сердечно їхніх представників — директора Андрія Новаківського і працівника Любарта Ліщинського, а окремо авторів виставок фотомистця В. Пилип'юка і колектора народного мистецтва Я. Керницького.

В. Баранецький підкреслив велику працю, яку вложила у підготову обох виставок мистецький керівник УІА Дарія Гойдиш, що провела останній тиждень у безперервній праці для технічного оформлення виставок.

А. Новаківський, директор Національного Музею у Львові і внук широковідомого мистця-художника Олекси Новаківського, привітав сердечно присутніх і висловив надію, що ця перша спільна виставка, влаштована за допомогою двох українських культурних одиниць в Ню Йорку, оживить співпрацю їх з Національним Музеєм у Львові і буде початком виміни і тісної співдії цих трьох установ. Він вияснив, що саме на початок цієї виміни вибрано виставку мистецької фотографії з уваги на те, що її було легко перевезти зі Львова до ЗСА, а займався цим музей тому, що саме працюють вони тепер над створенням відділу мистецької фотографії, при Національному Музеї. Він подякував тим, що тут постаралися про влаштування виставки і допомогли до приїзду його до товаришів, як і за гостинність, а зокрема сердечно подякував поіменно головному предсідникові Українського Народного Союзу Уляні Дячук, що була присутня на залі, і на руки Дарії Гойдиш усім, що трудилися для виставлення мистецьких фотографій.

З легким гумором говорив автор фотографічної виставки В. Пилип'юк, стверджуючи, що якби в нього не було фотографічного апарату, він не був би редактором журналу. Пояснив присутнім, що це саме друга його виставка на Північноамериканському континенті, а перша була в Канаді. Розповідав про свої великі пляни на майбутнє, з яких один хоче здійснювати тепер у ЗСА, а це підготову до фотоальбому „Долею подаровні зустрічі". він радів, що може бути присутнім на відкритті такої престижевої для нього виставки і як його попередники зложив особливу подяку Д. Гойдиш, за величезний вклад праці у підготову та переведення цього складного задуму.

Я. Керницький підкреслив у своєму слові, що експонати з українського народного мистецтва привезли вони тут, щоб в першу чергу показати їх американській публіці, тому його бажанням є щоб тут в Ню Йорку побачило збірку якнайбільше неукраїнців, як це було в часі виставки у Вашінґтоні. При цій нагоді Я. Керницький також просив присутніх передавати йому матеріяли про його двоюрідного діда письменника і гумориста Івана Керницького.

Останнім забрав слово голова Управи Українського Музею в Ню Йорку архітект Тит Геврик, який з радістю підкреслив цей конкретний вияв співпраці між трьома так важливими культурними станицями з надією, що ця виставка це лише перший крок до дальшого спілкування.

Присутні оплесками прийняли усі заяви та ще довго після закінчення офіційної частини програми гуторили при вині та солодкому. Серед присутніх на відкритті був заступник амбасадора України до ОН Геннdія Удовенка, Віктор Крижанівський з дружиною, яких привітав А. Новаківський та провів з ними довшу розмову.

Обі виставки будуть відкриті до 16-го лютого, за виїмком понеділків, кожного дня від 2-ої до 6-ої вечора.

ПОЛІЦІЯ НЕЗАЛЕЖНОЇ республіки Македонії перешкодила вивезенню воєнної техіки з гарнізонів юґославської армії на македонській території. Македонське керівництво заявило про свій намір створити власні збройні сили. Болгарія відмовилася від територіяльних претенсій до Македонії і визнала її.

● РОЗШУКИ ●

СМЕРЕЧИНСЬКУ ГАННУ І МИРОСЛАВУ

просить подати адреси проживання в Рочестері, Н.Й., внучка **Наталії Козак,** що жила у Верхній Липиці. Її адреса:
285130, Україна
Івано-Франківська обл.
Галицький район
с. м. п. Більшівці
вул. Івана Франка 12
Пудрій Станіслава
Можна подати адресу і на:
І. Филипчак
12 N. Orchard Way
Potomac, MD. 20854

● НА ПРОДАЖ ●

●FUNERAL DIRECTORS●